

ABBs modell för att äga och förvalta IPR

ABB är ett företag med många bolagsenheter runt om i världen. Den fråga man ställt sig är hur man ska kunna samordna alla de IP-rättigheter som bolagen äger och nyttjar, och hur skall man göra detta så att det blir en strategisk resurs för koncernen. Begreppen IP (Intellectual Property) och IPR (Intellectual Property Rights) är tämligen breda och kan innehålla olika former av skydd såsom copyright, mönster, varumärke och patent. I praktiken handlar det mest om patent men alla typer av skydd beaktas – inte minst affärshemligheter och varumärke.

Dr. Ralph Benke redogjorde för den modell som ABB har arbetat med under de senaste åren (mindre än fem år) vid konferensen Global Patent Congress 2008 i Köpenhamn.

Benke angav hur företaget har löst dessa frågor genom att etablera ett centralt bolag - *ABB Global Technology Management Company (TET)* - för dessa frågor beläget i Tyskland. Bolaget har givits flera viktiga roller inom forskning och utveckling förutom att hantera IP.

I ett första skede överförs äganderätten för IP från olika affärsdivisioner och affärsenheter till det centrala bolaget TET. Licensavtal tecknas sedan mellan de affärsdrivande enheterna och TET om nyttjandet av den IP-skyddade tekniken.

Forskning och utveckling drivs primärs ute i affärsenheterna och utförare av arbetet kan vara både interna resurser och externa såsom universitet och institut. Finansieringen av FoU-arbetet kan också komma från olika håll t ex extern finansiering från offentliga aktörer, privata finansiärer och givetvis från affärsenheterna själva. För utvecklingsprojekt av kritisk betydelse för ABB kan också TET vara en finansiär. När sedan resultaten levereras sker en överföring av IP-rättigheter till TET för vidare licensiering till i första hand ABBs egna affärsenheter. TET kan också licensiera ut teknik till företag utanför ABB-koncernen.

En viktig fråga för TET, och som Dr. Benke poängterade starkt, är att arbeta med att identifiera ”IPR-glapp” hos olika affärsenheter. Nästa steg är givetvis att fylla dessa identifierade glapp vilket kan ske genom inlicensiering av teknik utifrån eller genom att starta och driva egen forskning.

På detta sätt får TET en mycket strategisk roll för hela ABB-koncernen. TET binder ihop företagens olika enheter genom att äga all IP. Vidare kan ABB köpa och sälja affärsenheter utan att tappa styrförmågan över IP. Vid köp av ny affärsenhet överförs ägandet av IP till TET. Vid försäljning av affärsenhet bibehåller TET som regel ägandet av aktuell IP. Den försålda enheten har ju redan nödvändiga licenser.

Tidigare har det varit ett problem om någon affärsenhet i säg Sydostasien har släppt eller lagt ned ett patent som fortfarande var viktigt för en annan affärsenhet i säg Canada. Genom TETs centrala position och överblick över IP-läget i organisationen kan ABB bättre och säkrare ta ställning till vilka patent som är intressanta för ABB att vidmakthålla och vilka patent som man kan släppa eller lägga ned.

På den direkta frågan om hur en fri uppfinnare skall agera för att komma i kontakt med ABB var svaret att uppfinnaren måste först uppvisa intresse för sin uppfinning hos en affärsdrivande enhet inom ABB innan en kontakt möjligen kan tas med TET.

/Torbjörn Larsson